

A rendezvény támogatói:

ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

VERES PÉTER GIMNÁZIUM

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM

MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.

BRINGÓHINTÓ KKT.

MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET BÖRZSÖNYI HELYI CSOPORT

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Budapest: Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Dél-Pest: NAGY PÉTER (Budapesti Fazekas Mihály Ált. Isk. és Gimn.)

Észak-Buda: BICZÓ ILDIKÓ (Veres Péter Gimnázium)

Észak-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)

Hunria - dél: SOLTÉSZNÉ ALMÁSI ILDIKÓ (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)

Hunria - észak: KLAJ SÁNDORNÉ (Kazinczy Ferenc Általános és Kéttanny. Iskola, Miskolc)

Pannónia - dél: MÉSZÁROSNÉ SEGESDI ZSUZSANNA (Toldi Lakótel. Ált. Isk., Kaposvár)

Pannónia - észak: SEBESTYÉNNÉ PETŐ KRISZTINA (Hétvezér Ált. Isk., Székesfehérvár)

Pest megye - kelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)

Pest megye - nyugat: VETLÉNYI DÁVID (Baár-Madas Református Gimnázium, Budapest)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI TERMÉSZETTUDOMÁNYI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2014/15.
Országos döntő
3. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

JACZENKÓ EDIT általános iskolai tanár
MERÉNYI MÁRTA középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

ERŐS-HONTI JULIANNA biológus, középiskolai tanár
ERŐS-HONTI ZSOLT PhD biológus, egyetemi adjunktus

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik tejtermék?
(A) vaj (B) rizstej (C) túró (D) tofu (E) író
- Melyik lehet a házijuh lakóhelye?
(A) istálló (B) ketrec (C) dúc (D) akol (E) karám
- Melyik friss állapotban emberi fogyasztásra alkalmas gomba?
(A) nagy őzláb (B) légyölő galóca (C) óriás pöfeteg
(D) nyári laskagomba (E) szója
- Állítsátok párba az ellentétes folyamatokat! Melyik párosítás igaz?
1. párolgás; 2. olvadás; 3. oldódás; 4. lecsapódás; 5. fagyás;
6. kristályosodás; 7. forrás
(A) 4-7 (B) 2-6 (C) 1-4 (D) 3-5 (E) 3-6
- Állítsátok az alábbi állatokat testtömegük alapján csökkenő sorrendbe: keleti sün, fehér gólya, erdei fülesbagoly, közönséges denevér, borz (kifejlett állatokra gondoljatok). Mi igaz a sorban 4. állatra?
(A) üreqlakó (B) téli álmot alszik (C) lágy héjú tojásokkal szaporodik
(D) eleven szülő (E) állandó madarunk
- Jelöljétek meg azokat a megoldásokat, amelyek mellett felsorolt események egy hónapon belül történhetnek!
1. nagy csillaghullás; 2. Fagyosszentek; 3. szarvasbőgés; 4. fecskék gyülekezése; 5. barkabomlás; 6. szőlőszüret; 7. Vénasszonyok nyara; 8. Mindenszentek; 9. az első gólya érkezése; 10. aratás; 11. cseresznyeszedés; 12. dinnyeszedés; 13. óraátállítás; 14. Madarak és Fák Napja
(A) 1-4-12 (B) 2-11-14 (C) 6-8-10 (D) 2-3-7 (E) 5-9-13
- Párosítsátok az anagrammában megadott háziállatokat a házi tartásukhoz szükséges, szintén anagrammában megadott eszközökkel. Melyik helyes?
a) ziah úkty; b) ól izáh; c) sarhaszamarv; d) ázhi sterés; e) öfökkét; f) jártas; g) lyávú; h) peccértótia; i) rámoj
(A) a-h (B) c-f (C) d-i (D) b-e (E) d-g
- Összesen hány órából állhatnak három egymást követő év február hónapjai?
(A) 86×24 (B) 86×12 (C) 85×24 (D) 84×24 (E) 84×12

- Mely betegségek tipikus tüneteit ismeritek fel a felsorolásból?
1. Vizes hasmenés, hányás, kiszáradás. 2. Kicsi, rózsaszínű kiütések, melyek a harmadik nap végére általában eltűnnek. 3. Fültőmirigy duzzanata és fájdalma. 4. Magas láz, levertség, izomfájdalmak. 5. Uगतó köhögés, nehezített belégzés.
(A) mumpsz (B) bárányhimlő (C) rotavírus
(D) influenza (E) rózsahimlő
- Mely meghatározásokkal jellemezhető fogalmak rakhatók ki a betűrendben írt szótagokból? *dő, dü, gő, le, les, na, ol, pasz, rö, ser, tás, tő, ve, vé, zés*
(A) a tejben élő kórokozók elpusztításának módja
(B) átmenet a gyermekkorból a felnőttkorba (C) rendszeres időbeosztás
(D) fertőző betegségek megelőzésének módja (E) életfeltétel a szárazföldön
- A rovarok a lárváikat keresik. Segítsetek nekik megtalálni! Melyik helyes?
1. cserebogár; 2. citromlepke; 3. cseresznyelég; 4. nappali pávaszem
a) hernyó; b) nyű; c) pajor
(A) 1-c (B) 2-a (C) 3-b (D) 4-c (E) az előzőek mindegyike
- Párosítsátok a nevekkel kiegészítendő népi időjósításokat a hozzájuk tartozó nevekkel és a névnapok dátumaival! Melyik párosítás helyes?
A) szept. 5.; B) jún. 8.; C) márc. 18.; D) nov. 11.; E) nov. 25.
a) Sándor; b) Márton; c) Medárd; d) Lőrinc; e) Katalin
1. Ha _____ kopog, Karácsony locsog.
2. Hogyha _____-kor sár dagad, eheted a dinnyét magad.
3. Hogyha _____ pityereg, negyven napig csepereg.
4. _____ József, Benedek, ők hozzák a meleget.
5. Ha _____ lúdja csontja fehér, sok hó lesz.
(A) 1-e-D (B) 2-d-A (C) 3-c-B (D) 4-a-C (E) 5-b-E
- Összetett szavak két tagját összekevertük. Hány betegséget, rendellenességet tudtok kirakni belőlük összesen? *liba, farkas, gyík, himlő, lúd, torok, szem, bőr, bárány, száj, vakság, talp, tyúk, oroszlán*
(A) legalább 3 (B) legalább 4 (C) legalább 5 (D) legalább 6 (E) legalább 7

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Egy októberi hétvégén egy közeli lomboserdőbe 12 km-es gyalogtúrára indultok az országos kék jelzésen. Írjátok le vázlatosan:
1. a négy időjárási elem milyen alakulására számíhattok; (4 pont)
2. mely fajok termésére találhattok a túra során; (6 pont)
3. mennyi időre lesz legalább szükségetek a 12 km végigsétálására; (1 pont)
4. miket visztek feltétlenül magatokkal (5 pont).